

Kategorie	Kompetence k učení	metodické listy k využití	Kompetence k řešení problémů	metodické listy k využití	Kompetence ke komunikaci	metodické listy k využití	Kompetence sociální a personální	metodické listy k využití	Kompetence občanská	metodické listy k využití	Kompetence pracovní	metodické listy k využití
Nejmladší	Používá známé termíny, znaky a symboly. Hledá souvislosti, pozoruje a vý-razy zkouší, porovnává výsledky. Vytváří si vztah k učení a poznává jeho smysl.	Mládátka: C3, C5, P1-P8, S7, T1-T6, T8, T9, U5 Zvířátka: C1-C3, P1-P9, S4-S7, T2, T4-T7, U5-U7 M9-16/17	Vnímá problémovou situaci a zajímá se o její příčiny. Zkouší hledat řešení.	Mládátka: P3, S3, S4, S6, S7, T6, U4, U5 Zvířátka: C5, C7, C8, S2, S4, T1, T8	Rozumí běžně užíva-ným gestům a znakům. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozu-mí jim a vhodně na ně reaguje. Umí formulovat své základní potřeby. Komunikuje s ostatními ve skupině.	Mládátka: C1-C6, P1-P8, S1, S4-S7, T1-T5, T7-T9, U3-U5 Zvířátka: C1-C8, P1, P2, P4-P9, S1, S2, S4, S5, S7, T1-T3, T7, T8, U1, U2, U4-U7 M4a-16/17 M9-16/17	Vnímá pravidla prá-ce ve skupině, přispívá ke kvalitě společné práce. Požádá o pomoc a přijme ji. Oceňuje své vlastní úspěchy.	Mládátka: C1, C2, C6, P5, S2, S5, S6, S8, T1, T9, U1, U5 Zvířátka: C3-C8, P1, P2, P4-P9, S1, S3, S5-S8, T1-T3, T5, T8, U4-U7 M6b-14/15 M5a-16/17 M4a-16/17	Odmítá útlak a hrubé zacházení. Chápe zá-kladní principy, na nichž spočívají společenské normy a zákony. Vší-má si kulturních tradic a historického dědictví. Projevuje kladný postoj k uměleckým dílům. Za-pojuje se do sportovních aktivit. Vnímá základní ekologické souvislosti a požadavky na kvalitní životní prostředí.	Mládátka: C1-C4,C6, P3,P4,P8, S1,S2,S4-S8, T2,T3,T6 Zvířátka: C1,C2,C4, C6-C8,P3,P4-P9, S2,S5,S6, S8,T6,T8, U1-U3,U5-U8 M8-14/15	Používá bezpečně jedno-duché pracovní nástroje a materiál. Dodržuje sta-novená pravidla. Ví, že započatou práci je třeba dokončit.	Mládátka: C4, P1-P4, P6, P7, S1-S3, S5, S8, T1, T2, T4, T5, T7-T9, U1, U2 Zvířátka: P3-P6, P9, S2, S3, S4, S6-S8, T1, T3-T7, U1-U4, U8 M6b-14/15 M8-14/15 M3a-15/16 M4a-16/17
Mladší	Vyhledává informace, učí se je třídit a pou-žívat. Učí se plánovat a organizovat své učení, má pozitivní vztah k učení, posu-zuje vlastní pokroky. Posuzuje výsledky pozorování, je scho-pen přijmout radu.	C1-C4, C10-C12, C17, C18, C20, C21, P2, P5-P8, P11, P13-15, P18, P22, P23, S1-S8, S10, S13-S17, S20, S22-S27, T10, U14 M2b-14/15 M4-14/15 M2a-15/16 M6-15/16 M1-16/17 M5b-16/17 M6b-16/17 M1-17/18	Rozpozná a snaží se pochopit problém. Hledá informace k řešení, poku-sí se problém samostatně řešit.	C1, C3-C5, C8-C10, C18-C20, C22, P2-P4, P10, P11, P15-P17, P19-22, P25, S9, S11-S14, U17, U18 M4-14/15 M4b-15/16 M6-16/17 M6a-16/17 M2-17/18	Je schopen vyjádřit své myšlenky v logickém sledu. Naslouchá dru-hým a reaguje v diskusi. Pokouší se obhájit svůj názor. Rozumí různým druhům textů a zázna-mů.	C1-C8, C10, C16, C17, C19, C20, C22, P7, P14, P15, P17, P19, P23, S4, S9, S11, S12, S16-S18, S21, T10, U1, U2, U4-U6, U17, U18 M2b-14/15 M4-14/15 M2a-15/16 M2b-15/16 M6-15/16 M6a-16/17	Dodržuje pravidla prá-ce ve skupině. Podílí se na vytváření dobré at-mosféry ve skupině. Je ohleduplný a umí nabíd-nout pomoc. Zapojuje se do diskuse. Umí ocenit úspěchy ostatních. Chá-pe výhody týmové spolu-práce. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém.	C4, C7-C11, C19-C16, C19, C20, P1, P3-P7, P9, P11, P13-P15, P18, P20-22, S1, S3-S8, S10, S12-S20, S22, S23, S25, S27, T1, T3, T12, U16-U18 M3a-14/15, M4-14/15 M2a-15/16, M2b-15/16 M3b-15/16 M1-16/17 M4b-15/16 M6-15/16 M4b-16/17 M6a-16/17 M8a-16/17 M1-17/18	Uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzic-kému a psychickému násilí. Je si vědom svých práv a povinností. Snaží se poskytnout účín-nou pomoc v krizových situacích a přiměřeně na ni reaguje. Aktivně se zapojuje do kultur-ního dění a sportovních aktivit. Chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní pro-středí.	C6, C10, C12, C14, C16, C17, C21, P9, P10, P12, P21, P24, P25, S20, U1-U16 M3b-14/15 M6-14/15 M7-14/15 M6-15/16 M6b-16/17	Hospodárně využívá pracovní materiál. Pou-žívá bezpečně pracovní nástroje a udržuje prac-ovní místo v pořádku. Je schopen s dopomocí pracovat podle návo-du nebo vzoru. Vnímá výsledky práce z hledis-ka kvality a funkčnosti. Váží si práce své a práce ostatních.	C6, C13, C21, P5, P9, P12, P15, P18, P20, P22, P24, S7-S9, S11, S20, S23, S26, T1-T9, T11, T12, U8-U13, U15, U17, U18 M3a-14/15 M3b-14/15 M6a-14/15 M7-14/15 M2a-15/16 M4a-15/16 M4b-16/17 M5b-16/17 M6b-16/17 M1-17/18 M2-17/18
Starší	Plánuje,organizuje a řídí vlastní rozvoj. Projevuje ochotu učit se nové věci. Umí zvolit efektivní meto-du a strategii. Samostatně třídí a využívá informa-ce v tvůrčích činnostech a praktické činnosti. Uvádí věci do souvislostí a širších celků, používá je v tvůrčích činnostech a praktickém životě. Výsledky pozo-rování kriticky posuzuje, diskutuje o nich a vyvozuje závěry pro využití v bu-doucnosti. Umí rozpoznat překážky a problémy brá-nící vlastnímu rozvoji. Zná svoje slabé a silné stránky. Přijme radu a učí se přijí-mat kritiku.	C20-C25, P1, P3-P5, P7-P9, P13-P15, P19, P27, S5, S6, S9, S12, S13, S15-S23, T1-T19, U1-U17, U19-23 M1-14/15 M5-14/15 M5b-15/16 M7-15/16 M2-16/17	Pochopí problém, pře-mýšlí o příčinách a ne-srovnalostech a hledá způsob řešení. Nachází shodné, podobné a od-lišné znaky problému. Hledá varianty řešení, nenechá se odradit ne-zdarem a k problému se v případě potřeby vrací. Problém řeší samostatně a za způsob řešení umí přijmout zodpovědnost.	C11, C14, C16, C17, C24, C26, P2-P5, P9, P11-P13, P16, P17, P19, P20, P25-P27, S7, S14, T1-T19, U7, U8, U14, U15, U18, U19, U21, U22 M2a-14/15 M5b-15/16 M7-15/16 M8a-15/16 M2-16/17 M3-16/17 M8b-16/17	Vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Obhazuje svůj názor, argumentuje. Respektuje pravidla diskuse. Pro komunika-ci využívá různé a účinné technologie. Komunikač-ní dovednosti používá k vytváření sociálních vazeb i mimo známou skupinu. Rozumí různým typům běžně užívaných gest a ví, kdy a jak je správně použít.	C1-C3, C6, C7, C9-C15, C17-C26, P1, P7, P8, P10, P12, P14-P17, P22, P24, S4, S5, S7, S9, S10, S12, S13, S15, T2-T6, T8, T9, T11, T12, T14-T19, U1-U12, U14, U15, U17-U19, U21, U23 M5b-15/16 M7-15/16 M8a-15/16 M8b-15/16 M3-16/17	Poznává a přijímá svo-ji roli v týmu, podílí se na vytváření pravidel, přispívá k upevňování mezilidských vztahů. Chápe potřebu efektivní spolupráce při řešení úko-lů. Čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, ří-kají a dělají. Ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby si mohl vážit sám sebe. Účinně spolupracu-je ve skupině. Pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	C1-C19, C26, P1-P3, P5-P7, P11, P12, P15-P26, S2-S23, T3-T8, T11, T15-T19, U3, U5, U6, U9-U13, U15-U23 M1-14/15 M2a-14/15 M5b-15/16 M7-15/16 M8a-15/16 M8b-15-16 M3-16/17 M8b-16/17	Respektuje přesvědče-ní druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situace jiných lidí. Zodpovědně se rozho-duje v krizové situaci a je schopen účinně poskytnout první po-moc. Respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví. Chápe potřebu ochrany přírody a život-ního prostředí, rozho-duje se v zájmu ochrany zdraví a trvale udržitel-ného rozvoje.	C3, C5-C7, C15, C18-C23, C26, P7-P10, P18, P24, P27, T5, T8, T11, T15, U12, U16, U18, U20	Je schopen se přizpů-sobit na nové pracovní podmínky. Samostatně plní své závazky a povin-nosti. Využívá svých zna-lostí k vlastnímu rozvoji a přípravě na budouc-nost. Chápe podstatu, cíl a rizika jednání činnosti. Je schopen připravit a realizovat jednodu-chou aktivitu pro ostatní členy.	P4, P6, P11, P16, P19-P21, P23, P25, P26, S1, S3, S5, S6, S9, S11-14, S16, S17, T1, T7, T9, T10, T12-T19, U1-U6, U8-U11, U13, U14, U16, U17, U22, U23 M1-14/15 M5-14/15 M2-16/17
15+	Využívá své učení jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj. Kriticky při-stupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi. Poučí se z vlastních chyb, umí vyhodnotit přijí-mané rady a kritiku.	C4, C10, P1, P3-P7, P9, S10, T2-T5, T10-T12, U3	Objasní podstatu problé-mu, navrhuje postupné kroky k jeho řešení, vy-tváří varianty. Je otevřený využití různých postupů a nahlíží na problém z různých stran. Zvažuje klady a zápory jednotli-vých variant. Uvědomuje si rizika a důsledky. Pou-žívá představivost a intu-ici.	C1-C4, C6, C9, P2, P3, P6, P8, S1-S6, S9, S10, S12, T1, T3-T6, T8-T12, U2, U7, U13	Je schopen přijímat a používat odpovídající terminologii. Respektuje možné pocity, zkuše-nosti a znalosti partnerů v komunikaci. Vhodným způsobem se prezentuje na veřejnosti. Používá věcnou argumentaci, při nejasnosti v komunikaci napomáhá porozumnění.	C1-C10, P2, P4-P7, P9, S1, S3, S4, S10, T1-T12, U1-U13	Posuzuje reálně své fyzic-ké a duševní možnosti, je schopen sebepoznání. Stanovuje si reálné cíle a priority. Zvažuje důsle-dky vlastního jednání. Je schopen přizpůsobit se měnícím se podmínkám.	C3-C9, P3, P6-P8, S1-S8, S10-S13, T2-T7, T10-T12, U2, U6, U7, U9, U10, U12, U13	Zvažuje vztahy mezi zájmy osobními, skupinovými a veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě. Jedná tak, aby neohrožoval a ne-poškozoval přírodu, život-ní prostředí. Respektuje různorodost hodnot, ná-zorů, postojů a schopností jiných lidí. Hájí svá práva a práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování. Posuzuje události a vývoj veřejného života a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.	C2-C6, C8, C10, P1-P3, P5-P9, S5, S7, S11-S13, T3, T4, T6, T7, T10, T11, U2, U6, U7, U10, U12	Uplatňuje vlastní inici-ativu a tvořivost, pod-poruje inovaci. Rozvíjí svůj osobní a odborný potenciál. Cílevědomě se rozhoduje o svém bu-doucím profesním zamě-ření. Vyhledává úkoly, které jsou pro něj dosta-tečnou výzvou a kriticky hodnotí osobní možnosti splnění úkolu.	C3, C8, C10, P1, P4, P5, P7, P9, S7, S10, S11, S13, T1-T3, T5, T7-T10, T12, U1-U8, U10-U13

Vysvětlivky: C1 – Metodický list ve výchovném programu – č. 1, oblast člověk a společnost (C); další oblasti – příroda (P), sport (S), technika (T), umění (U) ; M4b-14/15 – druhý (b) metodický list v příloze Mozaiky č. 4 ročník 2014/15, (a) – označuje první